

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciați Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Lucrări ce se impun. — Anteproiectul codului comercial. — Reglementarea comerțului de bancă. — Al 9-lea raport trimestrial al dlui R. Aubnin. — Concordatele preventive în anii 1929 și 1930. — *Cronica*: Fuziunea băncilor „Bihoreana”, „Timișana” și „Victoria” perfectuată. Urearea etalonului oficial în Austria și Ungaria. „Întreprinderile Forestiere Române”, Cluj. Aviz.

Lucrări ce se impun.

Zilele, trecute ziarele relevau o chestiune de mare importanță pentru viața economică a Sibiului, dar care a rămas neobservată. Pare că tot mai mult se verifică faptul, că intrăm adânc și în continuu în mocipla vieții de intrigă și de patimi mărunte, devenind atât de orbiți de vulgaritatea acestei îndeletniciri ce formează mahalagismul acțiunilor sociale, încât chestiuni importante rămân neobservate și necomentate.

Este vorba anume de vizita pe care directorul general al drumului de fier, însoțit de un întreg staf major de ingineri, a făcut-o la fața locului, parcurgând unele distanțe de pe linia ferată în proecție: Curtea de Argeș—Râmnicul Vâlcea. Se pare că prin această inspecție directorul general vrea nu numai să pecetluiască însemnătatea operii ce urmează să se înfăptuiască ci mai cu seamă să grăbească această înfăptuire. Pentru că dacă privim harta căilor noastre ferate, ne dăm seama ce defavorabil e asezat Sibiul, din punctul de vedere al legăturilor sale cu importantele centre economice din țară, dar mai cu seamă cu însași capitala țării. Și se știe că problema traseului în discuție a fost de multeori pusă la ordinea zilei ca un de-

ziderat important pentru viața economică a țării întregi. Greutățile materiale legate de realizarea proiectului au făcut ca el să fie mereu amânat pentru vremuri mai bune. Ori vremurile se înrăutățesc mereu, poate tocmai datorită faptului că amânăm cu atâta ușurință rezolvarea unor probleme, cari în mare parte ele înșile ar putea să contribuie la ameliorare.

La dreptul vorbind, linia ferată Curtea de Argeș—Râmnicul-Vâlcea nu este sortită să rezolve numai o problemă locală. Ea intră într'un întreg program de lucru al cărui început trebuia de mult să se facă. Problema rețelei de comunicație într'o țară este poate factorul mai important decât producția. Căci în zadar produce o regiune orice bunuri, dacă ea nu e legată cu lumea consumatoare care să le valorizeze. Tot din lipsa unei favorabile rețele de comunicație, intervine apoi diferența de prețuri la aceleași articole în comerțul mai multor regiuni, aducând cu sine o întregă gamă de calamități în viața economică.

În speță linia ferată de care ne ocupăm, e menită să devină o importantă arteră de comunicație internațională. Se știe că Ungurii prin legarea Sibiului cu Vințul de jos și cu regiunile de peste munți, au urmărit tocmai acest lucru. De aceea calea ferată se continua în câmpia Munteniei într'o linie dreaptă, neglijând aproape interesele locale. Dar traseul acesta nu s'a putut valoriza. Transformarea traseului de cale ferată Vințul de jos—Corabia într'o arteră de comunicație internațională, întâmpina nu numai obstacole naturale ci mai cu seamă concurența, liniei mai directe Belgrad-Constantinopol.

Acum însă chestiunea se pune cu totul sub alte perspective. Bucureștiul formează un punct final al unei rețele întregi în legătură cu Occidentul. În curând poate, prin ușurarea comunicației cu Orientul fie pe Marea Neagră, fie pe uscat prin Dobrogea, Bucureștiul va deveni un puternic centru de încrucișare a drumurilor comerciale. Ce avantaj are acest fapt pentru toată țara românească, găsim că e prea evident ca să mai insistăm. Totuși finem să menționăm că centrele de comunicație sunt atât de importante în istoria economică a omenirii, încât a fost suficient să existe acest fapt pentru ca orașele să ia desvoltări nebănuite. Așa au fost vechile porturi ale comerțului antic. Alexandria și Cartagina ca să nu amintim decât două din ele, mai târziu Venezia, iar în trecutul mai apropiat și în istoria comerțului românesc, însăși acea grupare de orașe dela graniță între care în prim loc e de amintit și Sibiul nostru.

Dacă deci din punct de vedere general, calea ferată de care ne ocupăm rezolvă un interes de așa de mare importanță, nu mai puțină însemnătate are ea pentru orașul Sibiu. Am putea spune că rar s'a văzut o problemă generală care se încadrează atât de armonie pe una specială. Sibiul suferă în prezent de lipsa elementelor economice favorabile propășirii sale. Dacă în vechime importanța lui ca oraș de graniță era necontestată, timpurile mai noi l-au lovit prin defectuositatea cu care se repartizează centrele de comunicație, lăsându-l în afară de influența lor. De aceea nici nu s'a putut desvolta într'o continuitate care să-l mențină la vechea lui faimă. Abia doar faptul că a fost găsit ca o bună așezare militară, a mai contribuit la învierea lui intermitentă. Și pare că în afară de poziția lui strategică, Sibiul căddea prin tot trecutul lui cu însușirea de mare garnizoană. Stau mărturie în favorul acestei afirmațiuni, toate rămășițele istorice ale cetății sale.

Pentru a fi pe piept însă problemelor economice, numărul mare al militarilor dintr'un oraș, nu mai este suficient. Ceeace determină progresul în actuala epocă este producția. Numai ea este în stare să atragă oameni și așezări, să dea de lucru muncitorilor manuali și inter-

lectuali. Pe urmă militarismul ca factor de consumație chiar, este nestabil și vulnerabil. De aceea orașul Sibiu dacă nu stagnează, în nici un caz nu a putut înfățișa progrese vizibile, suprapuse. Industria care pare că altă dată a avut un început frumos, s'a permanentizat într'un stadiu echivalent cu stagnarea și care nu mai inspiră speranțe. Stabilimente industriale de mare anvergură nu s'au putut înființa. Ele se știe că înfloresc acolo, unde calea ferată le favorizează cu un drum fără mari cotituri spre centrele de desfacere și cu o cale fără de ocol spre granițele streine. În locul marilor stabilimente energia creatoare s'a pulverizat, răbufnind ici colo în mici întreprinderi, legate doar de resursele rurale și la discreția debușeurilor neînsemnate ce le oferiau satele din jur. Așa s'au desvoltat pielăriile, fabricile de săpun și luminări, de clei, de tricotaje, etc., toate așezări economice de mică suprafață și fără prea mare influență asupra progresului economic, care să determine epoci specifice.

Din aceleași considerațiuni comerțul s'a limitat și el la proporții restrânse. Marile case exportatoare nu-și putea lega viața de un oraș a cărui legătură cu Brașovul, cale de abia 140 km. prin Făgăraș se făcea în 10—15 ore în ce privește transportul mărfurilor. Pela Copșa intervenia apoi desavantajul oricărei rețele secundare care e la discreția celei principale și deși linia Copșa-Brașov făcea parte dintr'un traseu principal, legătura nu se face în condițiuni mai ferice. Cât privește comunicația cu orașele de graniță din Apusul țării rămâneam încadrați — și suntem încă — în aceleași desavantaje. Din punctul de vedere al bunelor legături comerciale, Brașovul ne-a luat-o de multă vreme înainte. Ba din acest punct de vedere, el este poate cel mai favorizat oraș al României întregite.

În aceste condițiuni comerțul bancar care s'a desvoltat la Sibiu are o legătură mai mult de reminiscențe istorice. Faima Sibiului de oraș cultural în care s'au concentrat instituțiunile școlare ale celor două neamuri conlocuitoare, a făcut ca să se găsiască și să se valideze multe energii, cari altfel ar fi rămas în

limitele manifestărilor de catedră sau bară advocațială.

Tot ceea ce posedăm, formează însă pentru timpurile moderne mai mult paliative pentru menținerea activității economice. Ele întrețin viața aceasta cu aceeași eficacitate cu care balonul de oxigen administrat, prelungește viața muribundului. Poate că pentru vremea actuală comparația făcută mai sus, are partea ei de exagerare. Dar nu e mai puțin adevărat că fără intervenirea unei soluțiuni radicale, în curând va sosi timpul când menționata afirmație va fi de o dureroasă actualitate

Înființarea liniei ferate Curtea de Argeș—Rânicul-Vâlcea este sortită să aducă un important suflu de înviorare pentru viața economică a Sibiului. Prin ea legătura cu Bucureștiul se scurtează cu aproape 200 km. Acest fapt ar constitui o primă încurajare. Pentru că eu cât vom putea scurta legătura cu Bucureștiul, cu atât mai mult ne vom putea bucura de avantajele unui nod de circulație de mare importanță internațională. Dar acesta nu-i unicul rezultat. Legătura proiectată ne aduce prompt în sfera de influență a unei artere de comunicație de proporție internațională. Pentru că în acest caz distanța Vințul de jos—Sibiu transformată și ea în conformitate cu nevoile timpului, ne pune în calea celui mai scurt drum al capitalei țării cu Occidentul. Ajutat acest fapt de aducerea gazului metan și considerând că regiunea posedă suficientă mână de lucru, iată concentrați toți factorii favorabili pentru o rapidă dezvoltare economică a regiunii din jurul Sibiului și a Sibiului însuși. De aceea afirmăm că rare au fost cazurile, când o problemă economică de interes local, să fi fost atât de bine încadrată și atât de armonie combinată cu una de interes general.

Și eu acestea n'am epuizat importanța operei în discuție. Linia ferată Curtea de Argeș—Rânicul-Vâlcea este menită să rezolve unul din dezideratele importante ale circulației în țara românească. Se știe că după unire, cea mai interesantă chestiune la ordinea zilei, a fost racordarea circulației la noua orientare politică a teritoriilor ce compun țara românească. Și deși s'a recunoscut mereu urgența rezolvării chestiunii, până

astăzi la 13 ani după unire, se găsesc orașe de graniță nelegate direct de restul teritoriului țării. Așa este Sighetul oraș capitală de județ la care pentru ca să treci din Oradea, ești nevoit să străbați teritoriul Cehoslovaciei, așa este apoi orașul Cernăuși pentru care imbarcându-te din Oradea, treci prin Polonia, etc. Dar să zicem că aceste chestiuni sunt ceva mai centrifuge din punct de vedere al urgenței. Iată însă că nici până astăzi n'am putut uni direct Craiova cu bazenul Petroșanilor deși se scormonește pământul de zece ani de zile, iată că până astăzi Ardealul n'a putut fi unit direct cu porturile dunărene: Brăila și Galați deși și acolo lucrările durează în aceleași chinuri pe cari le enarează legenda Mănăstirii Argeșului: până să se facă sfârșitul se prăbușește începutul. Am fi deci mai puțin justificați să ne mirăm că n'am prins în legătură directă unele orașe extreme ale țării când cazuri vitale ca cele ultime două expuse, au rămas nerealizate. Ce să mai aducem atunci în discuție problema legăturii interlocale atât de puțin favorabilă în unele finuturi ale țării, fapt care aduce foametea pe cap, unei întregi populații cu recunoscută hărnicie?

Să sperăm deci că de astădată dl director general al drumului de fier a făcut o inspecție de bun augur. Să nădăjduim că Dsa însuși s'a convins de superlativul importanței problemei, pe care a prezidat-o pe teren. Dar în același timp, însuși factorii economici ai vieții locale au datoriat să popularizeze problema. Numai arătând avantajele acestei marelui înfăptuiri se poate conta pe o accelerare în realizarea ei. De aceea a sta cu mâinile în sân și a lăsa ca lucrurile să se rezolve dela sine este o crimă de neiertat, contra unui finut care în baza muncii sale, în baza tradiției sale în activitate, are dreptul la viața pe care înfăptuirea în discuție, i-o oferă.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Anteproiectul codului comercial.

XIV.

Administrarea societăților pe acțiuni.

Despre directori și funcționari. „Numirea directorilor, subdirectorilor și celorlalți funcționari ai societății se face de Consiliul de administrație, afară de

dispozițiuni diferite în actul constitutiv sau statute. *Consiliul de administrație poate oricând revoca comitetul de direcție, pe administratorii delegați, directori, sub-directori și funcționarii societății*". (§. 236).

Dacă dreptul consiliului de a revoca pe administratorii delegați și comitetul de direcție, — a căror delegație emană dela Consiliul de administrație, — este indiscutabil, nu se poate înscrie în lege acelaș drept necondiționat al consiliului și cu privire la directori și funcționari. Postul de director este fără îndoială un post de încredere, dar el ocupă chiar treapta supremă în ierarhia funcționarilor. Intre director și societate reprezentată prin Consiliul de administrație se încheie în contract *bilateral* de serviciu, care nu poate fi denunțat unilateral de societate, fără o procedură disciplinară sau judiciară care să constate vinovăția directorului. Acelaș lucru se poate spune și cu privire la funcționari.

Un post înalt cum e acela de director la o societate pe acțiuni, post ce reclamă pregătiri serioase, de pildă la o bancă, nu poate fi lăsat prin lege la cheremul administratorilor.

Trebuie să se statueze prin lege drepturile directorului, cari — în lipsă de contract — să-l apere de volnicia administratorilor.

Textul va trebui prin urmare modificat în acel sens, că comitetul de direcție și administratorii delegați pot fi revocați de Consiliul de administrație, pe lângă respectarea eventualelor pretenții bănești, directorii nu pot fi revocați decât în cazuri de culpabilitate dovedită în forme legale, contrariu numai cu respectarea termenului de denunțare (abzicere), care nu poate fi mai scurt de un an de zile și cu respectarea drepturilor la pensie. Tot așa vor trebui fixate termene de abzicere și pentru diferitele categorii de funcționari (contabili, cassieri, registriatori etc.)

După importanța funcțiunii și după pregătirea lor (de exemplu expert-contabili etc.)

Pentru a evita pe viitor potopul de risipă practicat în trecut și în prezent de conducătorii numeroaselor societăți pe acțiuni, anteproiectul prevede, că „nici o alocațiune, sub nici un titlu, ca salarii fixe, tantieme, indemnizații, gratifi-

cații, cheltueli de reprezentare și deplasare nu vor putea fi acordate directorilor, subdirectorilor sau altor funcționari ai societății, decât în virtutea unei deciziuni a adunării generale, iar în lipsa acesteia, a Consiliului de administrație, care va fi ratificată la prima adunare generală cu majoritatea cerută pentru adunarea extraordinară". (§. 243). Aceeași dispoziție se aplică și administratorilor și censorilor, când aceștia sunt retribuiți de societate pentru serviciile lor, de pildă ca administratori delegați. „Toate aceste sume vor fi amănunțit arătate în rubrica cheltuelilor generale, formând un post deosebit în bilanș". (Art. 243).

Dispozițiunea de sus va fi binevenită, dar cu condiția ca toate cheltuelile specificate mai sus să fie stabilite exclusiv de adunarea generală.

Dreptul acordat prin excepție Consiliului de administrație de a stabili aceste cheltueli în lipsa adunării generale, în practică va deveni o regulă, rolul adunării generale reducându-se la simpla înregistrare a hotărârilor date de Consiliul de administrație. Există o sumedenie de motive pentru cari adunarea generală nu va prefinde restituirea sumelor stabilite și plătite de consiliu. — Se poate admite cel mult plata anticipată a cheltuelilor efective făcute în interes de serviciu.

Responsabilitatea directorilor este aceea a mandatarului și ei răspund față de societate și față de terțele persoane, întocmai ca și administratorii, pentru toate obligațiunile sociale, deci și pentru pagubele pricinuite de funcționari, dacă prin o punctuală și conștiincioasă supraveghere ele s'ar fi putut evita. (Art. 244).

Despre censori. (§§-fii 251-257). Deși funcțiunea de censor este hotărâtoare pentru bunul mers al societăților anonime, doar în mâinile censorilor se concentrează controlul supravegherea întregii administrațiuni sociale, pe lângă legislația lacunoasă azi în vigoare censorii societăților anonime au devenit în mare parte niște simpli sinecuriști, fără nici un rol real. — Cum o să controleze socotelile tehnice atât de complicate și variate de pildă la o bancă mare advocați, preoți, profesori, publiciști, politicieni etc?, cari în sistemul actual ocupă posturile de censori?!

Anteproiectul are numeroase și fericite dispozițiuni menite să umple golurile atât de viu simțite în aceasta privință.

Codurile în vigoare precizau numai numărul minimal al censorilor, care este cel puțin de trei, constituind împreună Consiliul de cenzori. — Anteproiectul stabilește numărul censorilor — cu efect de lege imperativă (de ordine publică) — dela unu până la trei și tot atâția supleanți, eligibili pe termen de un an. (Art. 251).

Pentru a reda funcțiunii de control eficacitatea practică, anteproiectul prevede, că „unicul censor, sau când sunt mai mulți, cel puțin unul dintre ei trebuie să fie contabil înscris pe lista experților, alcătuită în acest scop de Camera de Comerț și de Industrie“, (art. 231 alin. 3). — Este o dispoziție cerută de mult de juriști și de toate cercurile economice-financiare.

O altă inovațiune care vizează interesul micilor acționari, este aceea, că *minoritatea acționarilor reprezentând cel puțin o zecime din capitalul reprezentat în adunare vor putea desemna și ei un censor și un supleant* pe lângă censorii și supleanții numiți de adunarea generală“.

Din textul proiectului nu rezultă clar dacă censorul și supleantul minorității acționarilor se cuprind în numărul maximal de 3, sau este a se socoti în afară de cei trei cenzori. Din textul categoric al proiectului că „Societatea pe acțiuni va avea unul până la trei cenzori și tot atâția supleanți. *Orice dispoziție diferită este nulă*“ — ar rezultă că aceasta limită de 3 nu se poate depăși nici prin censorul minorității. Din cuvintele „pe lângă censorii și supleanții numiți de adunare“ și din întreaga economie și concepție a anteproiectului, care prin numeroase dispozițiuni novatorii *înțelege să acorde micilor acționari o protecție specială*, trebuie însă să deducem, că censorul și supleantul desemnat de minoritatea acționarilor nu se cuprind în numărul maximal de trei.

Ar fi de dorit în orice caz ca textul definitiv să fie în acest punct mai bine precizat fără puțință de echivoc.

Este binevenită *incompatibilitatea* instituită de anteproiect între funcția de

ceasor și calitatea de funcționar al societății și rudele acestuia până la al patrulea grad. (Art. 252).

Sunt inovațiuni determinate de abuzurile practicii actuale și următoarele dispozițiuni, pe cari asemenea nu le aflăm în legislația azi în vigoare: „*Acel care a fost censor într'o societate, nu poate fi ales administrator în aceeași societate timp de 4 ani dela ieșirea sa din funcțiune. Nimeni nu poate fi censor la mai mult de două societăți. Cenzorii trebuie să aibă domiciliul în localitatea unde societatea își are sediul principal. Ei sunt retribuiți cu o indemnizare fixă, determinată de adunarea generală, orice dispozițiune diferită este nulă*“. (Art. 252, alin. 2-4). — Astfel censorii își vor putea exercita funcțiunea în mod efectiv, credem însă că ar trebui să se facă anumite distincțiuni după localități. De pildă restrângerea la două societăți în Capitală nu este potrivită.

Atribuțiunile censorilor sunt bine și amplu fixate în anteproiect. Cenzorii nu au numai obligațiunea stereotipă de a verifica întoemirea regulată a bilanțului și a contului de profit și pierdere, dar sunt obligați de a controla situația patrimonială și a tuturor operațiunilor sociale, de a face cel puțin de zece ori pe an și pe neașteptate inspecțiuni cassei și a verifica existența titlurilor sau valorilor, de a veghea, ca administratorii să respecte toate dispozițiile legale și statutare. (Art. 255).

Responsabilitatea censorilor este determinată ca și aceea a administratorilor și directorilor, de regulile mandatului. (§ 257).

Da urma).

Dr. IOACHIM TOLCIU, Cluj.

Reglementarea comerțului de bancă.

Principalele dispoziții ale ante-proiectului.

Comisiunea pentru întoemirea proiectului de lege al băncilor, lucrează la revizuirea ante-proiectului întocmit de dl judecător Stelian Ionescu.

Acest ante-proiect conține o serie de dispoziții din cele mai interesante, cu totul noi, în legislația noastră comercială.

Articolul întâi al ante-proiectului dă definiția întreprinderii de bancă. „Prin întreprindere bancară se înțelege orice întreprindere comercială al cărei obiect principal este acela de a săvârși orice fel de operațiuni asupra sumelor de bani

în numerar, asupra creditelor, asupra efectelor de comerț și asupra diferitelor valori negociabile, indiferent dacă întreprinzătorul are de scop să exercite toate sau numai o parte din aceste operațiuni.

Societățile bancare.

Articolul doi prevede că: „Nici o persoană fizică nu poate singură exercita comerțul de bancă. Acest comerț se exercită numai de către Societățile bancare constituite în condițiunile legii”. Și societăți bancare sunt considerate: 1. orice societate comercială înscrisă în registrul special al societăților bancare și 2. orice societate comercială chiar neînscrisă în acest registru dar care se constată că, în mod obișnuit, exercită una sau mai multe din operațiunile de bancă.

Ante-proiectul prevede (articolul 4) că comerțul de bancă nu se poate face decât pe baza de autorizație specială dată de consiliul superior bancar pentru tot felul de operațiuni de bancă sau numai pentru un număr limitat.

Consiliul superior bancar va aproba cererea dacă va găsi oportunitatea economică generală și locală precum și perfectă moralitate a administratorilor și a directorilor.

Întreprinderile bancare străine aflate în România sunt considerate ca întreprinderi bancare independente și sunt supuse dispozițiilor legii. Cel puțin o treime din numărul membrilor Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori vor fi cetățeni români (articolul 6).

Pe lângă fiecare tribunal se înființează câte un registru al întreprinderilor bancare (art. 9).

Minimumul de capital.

Articolul 11 stabilește capitalul minim al întreprinderilor bancare. Pentru București, minimumul de capital este de zece milioane, pentru orașele Ploești, Brăila, Galați, Constanța, Iași, Chișinău, Cernăuți, Cluj, Oradita-mare, Timișoara și Craiova, de opt milioane, în celelalte orașe, cinci milioane iar în comunele rurale și sătești, două milioane. E interzis să se constituie capitalul social prin aporturi în natură sau prin debitări în cont. Capitalul social, al întreprinderilor bancare anonime sau în comandită pe acțiuni nu va putea fi mai mic decât doborâtul sumelor specificate mai sus după localități. Sunt interzise acțiunile cu vot plural (articolul 12).

Nici o sucursală a unei societăți bancare nu poate lua ființă în țară sau în străinătate fără autorizarea consiliului bancar.

Administrarea băncilor.

Articolele 18, 19, 20, 21 și 22 se ocupă cu administrația băncilor. La articolul 21 se prevede că „Consiliul de administrație e dator a elabora de acord cu Consiliul de Cenzori un regulament de administrație interioară, prin care se va specifica în detaliu modul în care se va proceda la acordarea de credite și la celelalte operațiuni bancare de așa fel încât să nu pericliteze nici activitatea, nici bunul renume și nici lichiditatea băncii. Regulamentul va fi supus aprobării Con-

siliului superior bancar care va putea modifica orice dispoziție contrarie legii sau statutelor”.

Membrii consiliului unei societăți bancare nu pot ocupa fără autorizarea expresă a adunării generale a asociaților postul de membri în Consiliul de administrație sau de directori în alte întreprinderi bancare și nici să participe în asemenea întreprinderi de asociați cu răspundere nemărginită. Tot astfel, membrii direcțiunii nu pot conduce pe contul lor sau pe contul unor terțe persoane alte întreprinderi bancare, comerciale sau industriale, în afară de cazul când le exercită din chiar ordinul Consiliului băncii.

Articolele 33 până la 41 se ocupă cu operațiunile de bancă. Ele reglementează livrările de depuneri și bonurile de casă, limita obligațiilor contractate de bănci (unde se prevede că totalul angajamentelor contractate nu poate depăși zece ori valoarea capitalului social, plus rezervele și că nici nu poate primi depozite decât până la maximum de patru ori), limita obligațiilor contractate de bănci și limita creditelor acordate clienților.

Art. 38 prevede operațiile pe care băncile n'au dreptul să le facă. Operațiunile de credite pe termen scurt, disponibilul băncilor și depozitele și gajurile de titluri sunt și ele supuse unei reglementări foarte strânse.

Supravegherea comerțului de bancă.

Ante-proiectul de lege prevede (prin art. 42) înființarea Consiliului superior bancar compus din câte un delegat al Statului, Băncii Naționale, Asociații Băncilor, Uniunii Băncilor din provincie, Uniunii Camerelor de comerț, Uniunii Camerelor de agricultură și ministerului de justiție.

Delegații în Consiliul bancar vor fi reînnoiți, din trei în trei ani, prin tragerea la sorți a trei delegați.

Consiliul va fi prezidat de cel mai în vârstă dintre membri.

Ante-proiectul mai prevede înființarea unor inspectori bancari cari vor proceda la supravegherea comerțului de bancă pe bază de delegație generală sau specială, din partea Consiliului bancar.

Casele de schimb și de împrumut pe gaj.

Casele de schimb sau zaratile care își limitează comerțul la operațiuni de schimb de monede nu sunt supuse dispozițiilor legii.

Vor fi însă supravegiate de Consiliul Superior al Băncii prin inspectorii lui. Nu vor putea pune în firma lor cuvântul „Bancă”.

Întreprinderile cari au de obiect principal al comerțului lor numai acordarea de împrumuturi pe gaj și cari nu cad sub prevederile legii. Caselor de împrumut pe gaj a agricultorilor și industriașilor se constituie și funcționează în condițiile legii de față. Nu vor putea purta în firma lor cuvântul „Bancă” ci denumirea de „Casă de împrumut pe gaj” sau „Munte de pietate”.

Inscrierea băncilor existente.

În termen de două luni dela promulgarea acestei legi, în care timp va lua ființă Consiliul

Superior Bancar, fiecare bancă existentă e obligată a comunica Consiliului Superior Bancar copie după bilanțul brut al ultimului trimestru, cum și lista membrilor Consiliului de administrație, a cenzorilor și a directorilor.

Tot în termen de două luni dela promulgarea acestei legi, fiecare bancă va face cerere de înscriere în registrul societăților bancare de pe lângă tribunalul de comerț.

Lucrările comisiei.

Lucrările comisiei continuă cu activitate.

Băncile au mai numit în comisiune pe dl. Tabacovici, director la Banca Marmorosch Blanck și Comp.

Intregul material, prelucrat de comisie e revăzut de Asociația Băncilor Române. Până acum, au fost revăzute din ante-proiect 17 articole. Aceste articole sunt numai dispozițiuni de introducere.

Azi, la ora patru după masă, a fost convocată din nou, Consiliul Asociației Băncilor, pentru a studia celelalte dispozițiuni.

Al 9-lea raport trimestrial al d-lui R. Auboin.

Situația monetară.

Raportul d-lui Auboin este întocmit după acelaș plan ca și cele precedente și tratează în mod succesiv despre situațiunea generală, despre Banca Națională, despre Casa autonomă a monopolurilor, despre buget și trezorerie și despre căile ferate.

Consilierul tehnic constată și de data aceasta menținerea satisfăcătoare a monetei și stabilitatea proporției de acoperire a angajamentelor Băncii Naționale, proporție, care n'a suferit decât slabe variațiuni în jurul cifrei de 42% (minimum-ul legal fiind 35%). El dă socoteală de lucrările ce au urmat după recenta emisiune de obligațiuni ale Casei monopolurilor și subliniază că această emisiune a avut scopuri exclusiv economice (Creditul Agricol ipotecar, lucrări de căi ferate și drumuri) și nu un scop monetar ca împrumutul de stabilizare. Cea mai mare parte din deuzele procurate prin împrumut, a fost de altfel afectată acoperirii scadențelor externe ale statului.

Depresiunea se menține dar sunt și semne bune

În ceea ce privește situațiunea generală, dl. Roger Auboin, după ce constată menținerea perioadei de deprestune economică, face următoarele două observațiuni:

În primul rând nu sunt numai simptome defavorabile. Astfel, cu toată scăderea prețurilor, exportul a atins în 1930 o cifră apropiată de cea din 1929, dând un excedent de mai bine de 6 miliarde în balanța comercială, care a acoperit cu prisosință sarcinile datoriei externe.

În al doilea rând, cea mai mare parte din greutatea, de care suferă țara: distrugerea fondurilor de rulment, raritatea și scumpetea capitalurilor, etc., nu sunt atât urmarea crizei agricole

mondiale, cât a întârzierii pusă de către țară în asanarea finanțelor sale publice și în modernizarea metodelor sale de credit privat. În aceste două domenii, remediul trebuie deci să vină mai întâi dintr'o sforțare de organizare internă, care să favorizeze crearea unei economii naționale și să permită colaborarea economiei străine în condițiuni prielnice. Raportul consilierului tehnic atrage atenția asupra iluziei remediilor artificiale, care, în dorința de a favoriza pe debitori, nu ar reuși decât să agraveze scumpetea și raritatea capitalurilor, dând deci un rezultat contrariu scopului urmărit.

Situația finanțelor publice.

În ceea ce privește finanțele publice, raportul consilierului tehnic conține noul precizări asupra situațiunei actuale a bugetului și a tezaurului. El confirmă cifrele indicate în rapoartele precedente, arătând că gestiunea anilor 1929 și 1930 se traduce printr'o descoperire finală ceva mai mare de 2 miliarde. (Bugetul din 1929, deși fusese echilibrat, a ieșit deficitar din cauză că practica defectuoasă a cheltuielilor extra-bugetare n'a putut fi oprită imediat, iar bugetul din 1930, prezintă și el un deficit importat, cu toate încassarile egale cu cele din 1929, drept urmare a previziunilor de cheltuieli foarte ridicate). Acest deficit a fost redus în mod considerabil grație aplicării riguroase a bugetelor lunare și împlinit în parte prin mijloace excepționale, ca prețul vânzării instalațiunilor telefonice.

Situația bugetului pe 1931.

Bugetul din 1931 conține previziuni mai moderate, dar totuș prea optimiste, de oarece încassarile primului trimestru au fost cu aproximativ 2,300.000 inferioare celor din trimestrul corespunzător din 1930.

Pentru a remedia deficitul, pe care aceste încassări mediocre l-ar provoca în bugetul în curs, consilierul tehnic arată că guvernul are intenția de a face economii serioase. El subliniază că această sforțare ar fi neindesultătoare, dacă nu ar fi însoțită de una tot atât de energică pentru a se strânge încassarile. Într'adevăr, încassarile mediocre nu provin numai după cum reiese din analiza cifrelor, din reaua situațiune economică, ci și din organizația defectuoasă a serviciului încassarilor.

Au fost de ajuns câteva măsuri energice, pentru ca încassarile să devină mai bune în lunile Aprilie și Mai.

Dl. Roger Auboin subliniază că statul renunțând în mod solemn la expedientele perioadei de inflațiune, nu există alt mijloc de asanare reală a situațiunei, decât făcând față tuturor cheltuteliilor anului prin încassări normale. Dacă acest rezultat va fi obținut anul acesta, se va deschide calea unei înlăturări definitive a metodelor trecutului, ceea ce constituie cel mai bun mijloc pentru a ajuta economia țării.

Concordatele preventive în anii 1929 și 1930.

Direcția Statisticei Judiciare a dat publicității o serie de cifre extrem de interesante și de utile cu privire la mersul instituției — atât de mult discutate — a concordatelor preventive în cursul anului 1930.

Din datele statistice publicate rezultă că numărul total al cererilor de concordat preventiv în 1930 a fost de 1.172 față de 519 în 1929. Din totalul ambilor ani, au fost administrate 1.459 și soluționate definitiv 1.335.

Pentru 534 din ele s'a ajuns la omologarea definitivă, 235 au fost admise în principiu, iar restul până la 1.335 au fost fie respinse (264), fie retrase (202), fie că au terminat prin declarare în stare de faliment (100). Suma la care se ridică activul concordatelor preventive promulgate definitiv este de 2.668.824.370 Lei, în timp ce pasivul atinge suma de 2.793.303.814 Lei, superioară deci activului indicat mai sus.

Din punctul de vedere al funcționării lor firmele, care au obținut concordatul prezintă următoarea proporție: firme industriale 405, iar firme sociale 129 (din care societăți anonime 33) o bună parte din aceste firme, ceva mai puțin de jumătate, au avut o vechime de peste 10 ani.

Relativ la cota acceptată de creditorii, statistica a stabilit că numai la vreo 36 la sută din concordate s'a putut obține o cotă mai mare decât minimum legal.

Cheltuielile necesitate de formalitățile concordatului au fost relativ mici și anume circa 5 milioane lei (plata experților și a timbrelor), deci numai 0,2 la sută din totalul activului concordatelor omologate. În schimb taxele încasate de Stat pentru administrarea concordatelor preventive reprezintă 1,8 la sută din activul firmelor concordate. Așa cum a fost modificată în exagerațiile ei primitive, prin legea din 4 Iulie 1930 instituția concordatului preventiv a avut fără îndoielă rezultate fericite pentru debitori, dându-le la mulți posibilitatea de a-și continua industria sau comerțul în — așteptarea unor timpuri mai bune — și evitându-le rușinea unui faliment.

Nu este mai puțin adevărat însă că interesele creditorilor sunt încă prea nesocotite și că de multe ori asistăm la o spoliere a lor, de natură a slăbi încrederea generală, care trebuie să stea la baza tuturor operațiunilor de credit.

CRONICA.

Urcarea etalonului oficial în Austria și Ungaria. Consiliul general al Băneii Naționale austriace a urcat resp. fixat etalonul oficial, cu începere dela 8 Iunie a. c., cum urmează: Scont de polțe warante și efecte 6%, la împrumuturi

pe efecte emise de republica Austria și pe rente ale vechiului stat austriac 6¹/₂%, iar pe alte efecte 7%. Deasemenea a ridicat taxa scontului și Banca Națională ungară dela 5¹/₂% la 7%.

*

„Intreprinderile Forestiere Române“, Cluj. La adunarea generală a acestei societăți convocată pe 10 crt. ne reprezentându-se numărul necesar de acționari, s'a fixat ca termen pentru ținerea unei noi adunări ziua de 30 Iunie a. c.

Bilanțul pe anul 1930 se încheie cu o pierdere de Lei 32.384.891.

Pentru acoperirea acestei enorme pierderi Consiliul de administrație va propune adunării generale reducerea capitalului social dela Lei 65 milioane la Lei 39 milioane, prin reducerea valorii nominale a acțiunilor dela Lei 500 — la Lei 300 —

„Intreprinderile Forestiere Române“ n'au mai plătit dividende din 1924.

*

Fuziunea băncilor „Bihoreana“, „Timișiana“ și „Victoria“ perfectuată. La 11 crt. s'a hotărât definitiv fuziunea celor trei bănci de mai sus, în adunarea generală ținută la Arad.

Noua bancă se va numi „Victoria“ cu sediul central în Arad și cu sucursale în Oradea și Timișoara. Se va putea ocupa în preponderanță cu aprobarea de împrumuturi agricole și va putea plasa în împrumuturi comerciale etc. numai 25% ale capitalurilor ei.

Consiliul de administrație a fost compus cum urmează: Președintele consiliului, dl Anton Mocieni; vicepreședinte, dl Dr. Șt. Cieto-Pop; iar membrii d-nii Cornel Iancu, Șt. Anghel, Axente Seculea, din Arad; Baltă Cor., Țucra, Ioan Băltescu, din Timișoara; Dr. N. Zigre, Dr. Teodor Popa și Dr. Nerva Iercan, din Oradea. Censori: Brutus Păcurariu, Remus Raftiroiu, S. Sugovici și Vasile Curtiș; Director general, dl Iosif Matiorescu. Directori s'au ales d-nii Frățilă, (Timișoara), Teodorescu (Arad), Dumitrescu (Oradea)

„Economul“, institut de credit și economii, societate an. Cluj.

AVIZ.

„Economul“, institut de credit și economii soc. an., în Cluj și filialele ei din Luduș și Iernut, prin aceasta aduce la cunoștința deponenților săi, că cu începere dela 1 Iulie 1931, reduce dobânda la depunerile spre fructificare și în conturent cu 1%.

Cluj, 1 Iunie 1931.

Consiliul de administrație.